

МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЧИТАННЯ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ

А. С. Драч

Запорізький національний університет

У статті описано модель навчання студентів спеціальності “Мова і література (англійська)” читання художніх текстів з використанням комп'ютерної програми та шляхи реалізації моделі на заняттях з дисципліни “Основна іноземна мова (англійська)” за такими параметрами: навчальні модулі, змістовні модулі, етапи навчання, кількість годин, форми інтеракції, типи вправи. Описано поетапну реалізацію моделі навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання.

Ключові слова: художній текст, навчальна комп'ютерна програма, інтеракція, користувальна діяльність.

А. С. Драч. Модель обучения будущих учителей английского языка чтения художественных текстов с использованием компьютерной программы.

В статье описана модель обучения студентов специальности “Язык и литература (английский)” чтению художественных текстов с использованием компьютерной программы и пути реализации модели на занятиях по дисциплине “Основной иностранный язык (английский)” по таким параметрам: учебные модули, содержательные модули, этапы обучения, количество часов, формы интеракции, типы упражнений. Описана поэтапная реализация модели учебного процесса в условиях кредитно-модульной системы обучения.

Ключевые слова: художественный текст, обучающая компьютерная программа, интеракция, пользовательская деятельность.

A. S. Drach. Model of teaching future teachers of English language reading fictional texts by means of computer program. The article describes the model of teaching students of “English language and literature” reading fictional texts by means of computer program and ways to implement such a model in the teaching process “The main foreign language course” in the following parameters: training modules, content modules, stages of training, number of hours, forms of interaction, types of exercises. The gradual implementation of the model of the educational process in the terms of credit-modular system of training is described.

Key-words: fictional texts, teaching computer program, interaction, user activity.

Для підвищення ефективності навчання читання художніх текстів англійською мовою студентів факультету іноземної філології у вищих навчальних закладах (ВНЗ) необхідно удосконалити процес оволодіння вміннями читання. Представимо розроблену нами модель навчання читання художніх текстів (ХТ) майбутніх учителів англійської мови з використанням навчальної комп'ютерної програми (НКП).

Під моделлю навчання ми, слідом за О. Б. Тарнопольським та Н. П. Волковою, розуміємо “схематизоване подання усіх педагогічних заходів, що забезпечують ефективність і результативність цього процесу” [1, с. 10].

Створенню моделей навчання іноземних мов з використанням НКП присвячені праці багатьох методистів. Розроблено моделі навчання читання ХТ у ВНЗ (Вдовіна Т. О., Складенко Н. В., Смелякова Л. П., Фоломкина С. К., Бредбері А. Т.), обґрунтовано моделі навчання іноземної мови з використанням комп'ютерних програм у ВНЗ (Асоянц П. Г., Власов Є. О., Долина А. В., Москалець О. О., Радецька С. В., Синекон О.С.). Незважаючи на наявність досліджень, присвячених моделюванню процесу формування вмінь читання, проблема розробки моделі навчання майбутніх учителів читання англійських ХТ з використанням НКП залишається невирішеною.

Відсутність спеціальних досліджень з проблеми використання НКП для навчання читання художньої літератури студентами мовних спеціальностей у ВНЗ та відсутність завершеної моделі використання НКП для навчання читання художньої літератури зумовили **актуальність** нашого дослідження.

Метою даної статті є обґрунтування моделі навчання читання ХТ студентів 2-го курсу спеціальності “Основна іноземна мова (англійська)”.

Зазначимо, що будь-яка методична модель має створюватися з урахуванням певних принципів. Розроблена нами модель ґрунтується на принципах циклічності, системності, професійної спрямованості, поетапності навчання.

Принцип циклічності передбачає, що навчальна мовленнєва діяльність відбувається за певною тематикою та здійснюється протягом визначеної кількості практичних аудиторних занять.

Принцип системності реалізується за допомогою розробленої підсистеми вправ, яка спрямована на оволодіння вміннями читання ХТ англійською мовою. НКП є засобом реалізації цієї підсистеми. Цю модель розроблено для оволодіння вміннями читання ХТ майбутніми учителями англійської мови в режимі роботи з НКП.

Для впровадження розробленої нами методики найбільш оптимальним ступенем навчання ми вважаємо другий рік навчання студентів, які отримують кваліфікацію учителя англійської мови, оскільки, по-перше, згідно з “Типовою програмою”, студенти 2-го курсу повинні володіти вміннями аналітичного читання [5]. По-друге, саме на цьому ступені навчання рівень володіння іноземною мовою дозволяє вводити нескладні ХТ мовою оригіналу.

Представимо розподіл годин відповідно до модулів і тем, що відображено в таблиці 1.

Таблиця 1

Модель навчання майбутніх учителів англійської мови читання автентичних художніх текстів з використанням навчальної комп’ютерної програми

№ організаційного модуля (ОМ)	Змістові модулі (ЗМ)		К-сть годин, на яких проводиться читання ХТ		Назва ХТ для читання	Кількість годин на кожному етапі		Форми інтеракції	Типи вправ
	№	Назва	загальна	Аудиторних занять		Етап	К-сть годин (аудиторних)		
1	1	Тема 1. Англійська як мова міжнародного спілкування.	50	20	“The Double Tongue” by William Golding	Pre-reading	0,5	Викладач ↔ студент; Студент ↔ комп’ютер;	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, некомунікативні, умовно-комунікативні, індивідуальні, парні, групові, повністю керовані, частково керовані;
						Reading	2	студент ↔ комп’ютер ↔ інші студенти	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, групові, повністю керовані, частково керовані, мінімально керовані;
						Post-Reading	2	студент ↔ комп’ютер; викладач ↔ комп’ютер ↔ інші студенти	Рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, парні, групові, частково та мінімально керовані;

Продовження табл. 1

2	Тема 2. Вибір професії.	40	20	“A future business man” (from “The Financier” by Theodore Dreiser)	Pre-reading	0,7	Викладач↔ студент; Студент↔ комп'ютер;	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, некомунікативні, умовно-комунікативні, індивідуальні, парні, групові, повністю керовані, частково керовані;	
					Reading	2	студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, групові, повністю керовані, частково керовані, мінімально керовані,	
					Post-Reading	2,3	студент ↔ комп'ютер; викладач↔ комп'ютер ↔інші студенти	Рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, парні, групові, частково та мінімально керовані,	
3	Тема 3. Хвороби та їх лікування.	50	20	A Thousand Diseases after Jerom K. Jerom “Three men in a Boat”	Pre-reading	1,5	Викладач↔ студент; Студент↔ комп'ютер;	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, некомунікативні, умовно-комунікативні, індивідуальні, парні, групові, повністю керовані, частково керовані;	
					Reading	2	студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, групові, повністю керовані, частково керовані, мінімально керовані,	
					Post-Reading	2	студент ↔ комп'ютер; викладач↔ комп'ютер ↔інші студенти	Рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, парні, групові, частково та мінімально керовані,	
2	4	Тема 4. Місто.	41	20	“London: The Biography” by Peter Ackroyd	Pre-reading	1,4	Викладач↔ студент; Студент↔ комп'ютер;	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, некомунікативні, умовно-комунікативні, індивідуальні, парні, групові, повністю керовані, частково керовані;

Продовження табл. 1

					Reading	2	студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, групові, повністю керовані, частково керовані, мінімально керовані,
					Post-Reading	2	студент ↔ комп'ютер; викладач ↔ комп'ютер ↔ інші студенти	Рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, парні, групові, частково та мінімально керовані,
5	Тема 5. Як харчуються англіїці.	50	20	"New Year's Resolutions" (from "Bridget Jones's Diary" by Helen Fielding)	Pre-reading	1,6	Викладач ↔ студент; Студент ↔ комп'ютер;	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, некомунікативні, умовно-комунікативні, індивідуальні, парні, групові, повністю керовані, частково керовані;
					Reading	2	студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти	Рецептивні, рецептивно-репродуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, групові, повністю керовані, частково керовані, мінімально керовані,
					Post-Reading	2	студент ↔ комп'ютер; викладач ↔ комп'ютер ↔ інші студенти	Рецептивно-репродуктивні, рецептивно-продуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні, індивідуальні, парні, групові, частково та мінімально керовані,
		191	100			26		

Відбір оповідань, що увійшли до розробленої нами НКП, проводився з урахуванням якостей естетично значущих та образних компонентів, що сприяють створенню емоційно-естетичного спілкування читачів-студентів із ХТ у процесі читання [6, с. 81–82]. При відборі текстів ми дотримувались таких критеріїв: оригінальність тексту, орієнтованість на особистісні інтереси студентів, сучасність і належність до літератури для молоді, насиченість соціокультурними відомостями про іншомовну дійсність, відповідність інтелектуальному рівню студентів та їхньому рівню володіння іноземною мовою. Відповідно до тем практичних занять змістового модуля 1 (ЗМ1) і змістового модуля 2 (ЗМ2) було відібрано такі тексти: Тема 1. Англійська як мова міжнародного спілкування – “The Double Tongue” by William Golding. Тема 2. Вибір професії – “A future businessman” (from “The Financier” by Theodore Dreiser). Тема 3. Хвороби та їх лікування – “A Thousand Diseases” after Jerom K. Jerom “Three men in a Boat”. Тема 4. Місто – “London: The Biography” by Peter Ackroyd. Тема 5. Як харчуються англіїці – “New Year's Resolutions” (from “Bridget Jones's Diary” by Helen Fielding).

Відібрані для навчання читання з екрана монітору ХТ також відрізняються за рівнем складності за принципом від простішого до складнішого, та за обсягом, наприклад ХТ для ЗМ1 обіймає 2 сторінки, відповідно текст ЗМ2 – 2,2 сторінки, ЗМ3 – 2,5 сторінки, ЗМ4 – 2,6 сторінки, ЗМ5 – 2,7 сторінки. На етапі “Reading” ЗМ1, ЗМ2 та ЗМ3 ми спочатку пропонуємо прослухати текст в аудіоформаті та спробувати максимально відтворити фонетичну вимову та інтонацію читання тексту. Тексти ЗМ4 та ЗМ5 студенти читають самостійно, без попереднього прослуховування.

Експериментальна перевірка запропонованої методики здійснювалася на базі Запорізького національного університету, тому наведені далі часові розрахунки узгоджуються з Робочою програмою навчальної дисципліни “Основна іноземна мова (англійська)” для студентів II курсу спеціальності “Мова і література (англійська)”. Відповідно до розподілу часу у вказаному документі, навчальне навантаження студента з вивчення зазначеної дисципліни впродовж першого семестру складає 191 годину роботи (100 годин аудиторної роботи).

Представлена модель розрахована на один семестр і відповідно до кредитно-модульної системи навчання вона включає **2 організаційні модулі (ОМ)**. Під організаційним модулем ми розуміємо основну структурну одиницю організації навчального процесу.

Освітньо-професійною програмою напряму підготовки 6.020303 “Філологія” передбачено вивчення п'яти **змістових модулів (ЗМ)** в дисципліні “Основна іноземна мова (англійська)”. Тому розроблена модель включає 5 ЗМ (3 у першому навчальному модулі та 2 у другому). Змістовий модуль розпочинається введенням нової інформації й нової теми, далі слідує безпосередньо тренування та практика. Завершується ЗМ повторенням, закріпленням засвоєного матеріалу і його контролем. Розподіл годин між модулями не є однаковим, що пояснюється відмінностями в обсязі навчального матеріалу в модулях.

Перші дві години навчального процесу призначені для ознайомлення з новим лексичним матеріалом, тренування, яке передбачає формування лексичних і граматичних навичок, відпрацювання мовленнєвих операцій і дій, необхідних для рецепції художніх текстів з конкретної теми, а також аналітичне читання художнього тексту за розмірами (2 сторінки). Формування зазначених навичок відбувається шляхом виконання комплексу комп'ютерних дотекстових вправ. На цьому ж занятті, після виконання вправ дотекстового етапу, спрямованих на антиципацію тексту та розширення рецептивного словника, читають текст.

На другому занятті, на матеріалі тексту студенти виконують вправи, які передбачають формування операцій і дій, необхідних для цілісного розуміння тексту. Студенти виявляють головну інформацію тексту, встановлюють мовні засоби зв'язку між реченнями та абзацами, розділяють текст на смислові частини та знаходять назви до них. При виконанні деяких вправ використовується рідна мова, інших – англійська. На цьому ж занятті передбачається перевірка перекладу тексту. Перевірка може здійснюватися шляхом самостійного порівняння студентами своїх перекладів з перекладом – еталоном цієї комп'ютерної програми; через парну або групову діяльність студентів з метою взаємоперевірки, шляхом порівняння перекладів студентів або вибірковою перевіркою перекладів викладачем. Також виконують вправи на перевірку фактичного змісту тексту; вправи на розподіл текстового матеріалу на головний і другорядний. Ці вправи автоматизовано перевіряються комп'ютерною програмою.

Під час контрольної-оціночної етапу (третьому занятті) в якості матеріалу використовуються тести, на матеріалі яких виконуються вправи без попереднього зняття труднощів. На цьому ж занятті передбачається усне обговорення інформації, отриманої студентами під час роботи з ХТ.

Враховуючи той факт, що в ході навчання англійської мови здійснюється навчання всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння й письма), то безпосередньо на навчання читання доцільно відводити j від загального часу (664 години) практичних занять.

Формування у майбутніх учителів умінь читання ХТ передбачає проходження ними трьох етапів: дотекстовий (Pre-reading), текстовий (Reading) та післятекстовий (Post-reading). Таким чином, модель має включати комплекси завдань до текстового етапу для підготовки до читання художнього тексту, текстового етапу для читання художнього тексту та перевірки повноти його розуміння та післятекстового етапу для контролю глибини розуміння змісту ХТ.

Кожен етап відрізняється формами інтеракції. Інтеракція – взаємодія студентів, викладача, комп'ютерних засобів навчання, перебування їх у режимі роботи з навчальною програмою, діалогу, спільної дії. Інтеракція – це процес, в якому той, хто навчається, є учасником, який щось здійснює, говорить, управляє, моделює, тобто бере активну участь у тому, що відбувається, власноруч створюючи це. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається шляхом постійної, активної взаємодії всіх учасників навчального процесу [3, с. 5]. В запропонованій нами моделі навчання читання англійських ХТ з використанням комп'ютерної програми викладач і студент є рівноправними суб'єктами навчання. Викладач виступає як організатор процесу навчання, консультант, комп'ютер – засіб інтеракції, студенти беруть на себе відповідальність за результати навчання. Результатів навчання можна досягти взаємними зусиллями учасників процесу навчання [4, с. 124].

На етапі **Pre-Reading** викладач пропонує студентам ХТ, навколо якого проходитиме навчання читання протягом змістового модуля. Наприклад: тема 5 “Як харчуються англійці”, ХТ, що пропонується для читання, “New Year’s Resolutions” (from “Bridget Jones’s Diary” by Helen Fielding). Метою цього етапу є створення мотивації читання, введення студентів до основного змісту тексту та зняття труднощів (мовних – лексичних, граматичних і фонетичних, соціокультурних та смислових), вироблення стратегії “розуміння”, прогнозування змісту того, про що буде читатися, для забезпечення розуміння. Змістом передтекстового етапу є рецептивно-репродуктивні й рецептивно-продуктивні та репродуктивні або продуктивні вправи. На цьому етапі ми маємо такі форми інтеракції: викладач↔студент; студент↔комп'ютер.

Відповідним прикладом вправ цього етапу є:

Вправа 1.

Мета: розвиток навичок антиципації, аргументація своєї точки зору, групова бесіда, підготовка до сприйняття змісту ХТ у цілому.

Тип вправи: рецептивна комунікативна, повністю керована.

Інтерактивна форма: студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти/викладач.

Вид вправи: читання назви твору з метою отримання інформації про ХТ.

Режим виконання: парний, груповий.

Instruction: Read the title of the text and suggest what the story is about?

ТЕХТ 1: “Fahrenheit 451” (after Ray Bradbury)

Вправа 2.

Мета: презентація вислову автора твору, дефініції, аргументація своєї точки зору, групова бесіда.

Тип вправи: продуктивна комунікативна, повністю керована.

Інтерактивна форма: студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти/викладач.

Вид вправи: обговорення, коментування, аргументація своєї точки зору, групова бесіда.

Режим виконання: парний, груповий.

Instruction: Give the interpretation of quotations:

1. Ray Bradbury once said: “After all, a computer is a book and a long-playing record is a book—they just have different shapes.” What do you think he meant by this? Do you agree or disagree?

2. Do you agree with the definition: “*Censorship* – the process of removing parts of books, films, letters etc that are considered unsuitable for moral, religious or political reasons.”?

[Macmillan Dictionary: www.macmillandictionary.com/dictionary/censorship]

3. Are you familiar with the incidents of censorship in present-day, in past, in the world, in literature, films, TV, art, Internet?

Вправа 3.

Мета: ознайомлення з соціокультурним фоном ХТ.

Тип вправи: продуктивна комунікативна, повністю керована.

Інтерактивна форма: студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти/викладач.

Вид вправи: читання додаткової інформації, групова бесіда.

Режим виконання: парний, груповий.

Instruction: Research the history of book burning. When and where the practice has started? What famous incidents have involved book burning? Why were books burned instead of simply torn up or thrown away?

Вправа 4.

Мета: введення в тематику ХТ.

Тип вправи: продуктивна комунікативна, повністю керована.

Інтерактивна форма: студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти/викладач.

Вид вправи: читання додаткової інформації, групова бесіда.

Режим виконання: парний, груповий.

Instruction: The passage includes the information about Ray Bradbury and his novel "Fahrenheit 451". Read it. What facts struck you most? Why?

Метою етапу **Reading** є створення комунікативних установок, в яких містяться вказівки на вид/режим читання, пошук необхідної інформації, швидкість і глибину розв'язання певних пізнавально-мовленнєвих завдань у процесі читання. Відповідним прикладом є вправи для розвитку комбінаторних умінь, в яких студентам пропонується скласти логічно послідовний текст із десяти абзаців, розташувавши їх у правильній послідовності, натиснувши на кожний абзац кнопкою миші. Тоді номер обраного абзацу з'являється в рядку внизу. Правильною відповіддю вважається певна комбінація із десяти цифр. Для перевірки правильності виконання завдання студентам пропонується прослухати аудіозапис тексту.

Вправа: 5.

Мета: розвиток комбінаторних умінь.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна, повністю керована.

Інтерактивна форма: студент ↔ комп'ютер.

Вид вправи: вправа-завдання на реконструкцію тексту.

Режим виконання: індивідуальний.

Instruction: Reorganize the passages in chronological order. Listen to the audio record, follow the reader. Check.

Етап **Post-Reading** спрямований на перевірку розуміння прочитаного, на використання вилученої інформації в усному і писемному мовленні. Змістом цього етапу є рецептивно-репродуктивні й рецептивно-продуктивні, репродуктивні чи продуктивні вправи. Ми погоджуємось з Н.Д. Гальсковою, яка пропонує три групи вправ цього етапу [2, с. 5]. Перша група вправ пов'язана з відтворенням матеріалу тексту з опорою на ключові слова й речення, скорочений чи спрощений варіант тексту. Студентам пропонується завдання на таке опрацювання тексту: розподіл тексту на смислові віхи, складання плану до тексту, пошук ключових фраз чи речень до кожного пункту плану. Друга група вправ спрямована на розвиток умінь репродуктивно-продуктивного характеру відтворювати й інтерпретувати зміст твору в контексті проблем, яких торкається автор; аргументовано, з опорою на матеріал тексту висловлювати свої думки й судження щодо цих проблем; оцінювати інформацію, яка міститься в тексті, з точки зору її значущості для студента; повідомляти, про що студент дізнався

з тексту, чим він був уражений. Відповідним прикладом є вправи до тексту “A Thousand Diseases” after Jerom K. Jerom “Three men in a Boat” by William Golding, який відповідає темі 3. “Хвороби та їх лікування”.

Вправа 1.

Мета: розвиток умінь декодування значення словосполучення.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна, повністю керована.

Інтерактивна форма: студент ↔ комп'ютер.

Вид вправи: тест перехресного вибору.

Режим виконання: індивідуальний.

Instruction: Match the words and word-combinations to the definitions.

Вправа 2.

Мета: інтерпретація тексту.

Тип вправи: умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна, повністю керована.

Інтерактивна форма: студент ↔ комп'ютер ↔ інші студенти/викладач.

Вид вправи: тест.

Режим виконання: груповий.

Instruction: Mark the sentences with a touch of self-irony.

Розроблена нами модель навчання читання ХТ з використанням комп'ютерної програми реалізується у контексті кредитно-модульної системи навчання та модульно-рейтингової системи оцінювання.

Відповідно до ускладнення ХТ, збільшується і кількість завдань для роботи з текстом на етапах “Pre-Reading” та “Post-Reading”. Так в ЗМ1 та ЗМ2 до етапу “Pre-Reading” увійшли вправи: *Ex. 1. Answer the questions. Ex. 2. Look at the transcription and pronounce the words. Ex. 3. Repeat the following words after the reader.* Тоді як в ЗМ3 ми додали вправу на розвиток здогадки про значення інтернаціональних слів: *Ex. 4. Guess the meaning of the given words.* В ЗМ4 збільшилась кількість запитань, на які необхідно дати відповіді, в ЗМ5 ми додали вправу на співвідношення зображень з назвами страв, що згадуються у тексті: *Ex. 5 Match the names of food and dishes with the pictures. Try to guess the meaning.*

На етапі “Post-Reading” до ЗМ1 увійшли вправи: *Ex. 1. Find equivalents for the following phases in the text. Ex. 2. Is the statement true or false? If it is false, give a correct answer. Ex. 3 Finish the statements choosing a phrase from those in brackets. Ex. 4. Match the beginning of the sentence with its end. Ex. 5. Put the sentences in chronological way according to the text.* До ЗМ2 для роботи з текстом ми додали вправу *Ex. 6. Choose the corresponding audio record to its Ukrainian equivalent,* та *Ex. 7. Answer the following questions.* У ЗМ3 та ЗМ4 ми додали вправу *Ex. 8. Make up the plan of the story (6-8 points)* та збільшили кількість запитань у вправі. *Ex. 7. Answer the following questions.* Також для роботи з текстами ЗМ4 та ЗМ5 на дотекстовому етапі ми додали вправи на інтерпретацію тексту. *Ex. 9 Reduce the total number of sentences in the text by 50% retaining its meaning. Ex. 10. Skim over the text and do the following tasks: A. Copy out the key words that convey the main idea of it. B. Identify a key sentences in each passage. C. Formulate the thesis of the text. D. Divide the text into semantic parts an entitle each of them. Ex. 11. What continuation of the text would you propose? Ex. 12. Recite the story from the perspective of ...*

Невід'ємною частиною навчального процесу на кожному етапі та наприкінці навчання є контроль сформованості рівня певних умінь студентів. У розробленій моделі передбачається поточний контроль на кожному занятті, а також рубіжний контроль у складі модульної контрольної роботи, яка проводиться після закінчення вивчення модуля. На відміну від безкомп'ютерного навчання комп'ютер забезпечує повну конфіденційність щодо результатів виконання завдань. Крім того, важливим моментом є можливість саморегулювання швидкості роботи ті інші ергономічні вимоги до комп'ютерних матеріалів.

При роботі з комп'ютером у процесі читання ХТ максимально реалізується принцип індивідуалізації навчання тому, що студент може вибирати та адаптувати навчальні матеріали згідно зі своїми потребами та інтересами, рівнем знань, розвитком певних навичок та вмінь.

Отже, розроблена нами модель ґрунтується на принципах циклічності, системності, та поетапності навчання та реалізується у контексті кредитно-модульної системи навчання та модульно-рейтингової системи оцінювання. Модель розрахована на 1 семестр II року навчання за спеціальністю 6.020303 “Основна іноземна мова (англійська)” у ВНЗ та включає 2 навчальні модулі та 5 змістових модулів відповідно до навчальної програми цієї спеціальності. В рамках кожного змістового модуля проходить робота за трьома етапами: 1 – дотекстовий (Pre-reading), 2 – текстовий (Reading) та 3 – післятекстовий (Post-reading). Створені розробки і матеріали відкривають додаткові перспективи для підвищення рівня якості НКП з читання ХТ для студентів мовних спеціальностей, а також для вдосконалення призначених для них посібників і підручників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н. П. Моделирование професійної діяльності у викладанні навчальних дисциплін у вишах [Текст]: монографія / Н. П. Волкова, О. Б. Тарнопольський; за заг. та наук. ред. О. Б. Тарнопольського; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Д. : [б.в.], 2013. – 226 с.
2. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам: Пособие для учителя. – 3-е изд., перераб. и доп. / Н. Д. Гальскова. – М.: АРКТИ, 2004. – 192 с.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Наук.-метод. посібник / Авт.укл.: О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : Видавництво А.С.К., 2004 – 192 с.
4. Пахомова Т. О., Драч А. С. Методика навчання рецептивних видів мовленнєвої діяльності в середніх закладах освіти. / Т. О. Пахомова, А. С. Драч. – Донецьк : ВАЛПІС, 2012. – 212 с.
5. Про затвердження Державної програми “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті та науці” // Постанова кабінету Міністрів України від 7 грудня 2005 р. № 1153 [Електронний ресурс]. – режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1153-2005-%EF](http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1153-2005-%EF)
6. Смелякова Л. П. Художественный текст в обучении иностранным языкам в языковом вузе (Теория и практика отбора): Монография. / Л. П. Смелякова – СПб. : Образование, 1992. – 142 с.
7. Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь: более 2000 единиц / А. Н. Щукин – М. : Астрель : АСТ : Хранитель, 2007. – 746 с.